

Popiežius Pranciškus

Žinia 27-osios Pasaulinės ligonių dienos proga (2019)

„Dovanai gavote, dovanai ir duokite!“ (Mt 10, 8)

Brangūs broliai ir seserys,

„Dovanai gavote, dovanai ir duokite!“ (Mt 10, 8). Šiuos žodžius Jėzus ištarė apaštalams siųsdamas juos skleisti Evangelijos, kad jo Karalystė galėtų plisti per dovanojamos meilės gestus.

27-osios Pasaulinės ligonių dienos proga – ji bus iškilmingai švenčiama 2019 m. vasario 11 d. Kalkutoje, Indijoje,– Bažnyčia, būdama visų savo vaikų, ypač ligonių Motina, primena mums, kad didžiadvasiškos dovanos gestai, tokie kaip Gerojo Samariečio, yra labiausiai įtikinantis evangelizacijos kelias. Ligonių slauga reikalauja profesionalumo, švelnumo, laisvai dovanojamų spontaniškų ir paprastų veiksmų, pavyzdžiui, paglostymo, kurie leidžia kitam pasijusti, jog jis yra „brangus“.

Gyvybė – tai dovana iš Dievo, kaip primena šventasis Paulius: „Ką gi turi, ko nebūtum gavęs?“ (1 Kor 4, 7). Būtent todėl, kad gyvenimas yra dovana, jis negali būti laikomas vien turėjimu ar privačia nuosavybe, ypač žvelgiant į medicinos ir biotechnologijų laimėjimus, kurie gali žmogų gundyti manipuliuoti „gyvybės medžiu“ (plg. Pr 3, 24).

Šiandienos išmetimo ir abejingumo kultūros akivaizdoje norėčiau pabrėžti, kad dovana turi būti iškelta kaip paradigma, galinti mesti iššūkį šiandienos individualizmui ir socialinei fragmentacijai, tuo pat metu plėtojant naujus ryšius ir bendradarbiavimo priemones tarp tautų ir kultūrų. Dialogas, būdamas dovanos sąlyga, sudaro santykių erdves žmogiškajam augimui bei plėtrai, o tai įgalina prasiveržti pro nusistovėjusius schemas, pagal kurias visuomenėje vykdoma valdžia. Dovanojimas nėra tapatus dovanų teikimui; dovanojimas apima savęs paties atidavimą, ne vien nuosavybės ar objektų perdavimą. Jis skiriasi nuo dovanų teikimo, nes apima laisvą savęs dovanojimą ir troškimą kurti santykį. Dovana yra tarpusavio pripažinimas, o tai būtinas visuomeninių ryšių bruožas. Dovana – tai Dievo meilės atspindys, pasiekiantis viršūnę Sūnaus įsikūnijimu ir Šventosios Dvasios išliejimu.

Kiekvienas iš mūsų yra vargingas, stokojančias, skurdus. Vos gimus mums reikia tėvų rūpinimosi, kad galėtume išgyventi, ir kiekviename gyvenimo etape negalime visiškai išsilaisvinti nuo kitų žmonių poreikio, apsieiti be jų pagalbos; nė vienas negali įveikti savo bejėgystės, saistančios kitų žmonių ar situacijų atžvilgiu. Tai būklė, būdinga mums kaip „kūriniam“. Šios tiesos nuoširdus pripažinimas išlaiko mus nuolankius ir ragina ryžtingai praktikuoti solidarumą kaip būtiną gyvenimo dorybę.

Toks suvokimas skatina mus veikti atsakingai ir ugdyti atsakomybę siekiant gėrio, kuriame asmeninis aspektas neatsiejamas nuo bendruomeninio. Tik tuomet, kai žmogus suvokia save ne kaip uždara pasaulį, bet kaip būtybę, pačia savo prigimtimi susijusią su kitais kaip „broliais“, tampa įmanoma socialinio solidarumo praktika, nukreipta į bendrąjį gėrį. Neturėtume bijoti pripažinti, jog stokojame ir negebame patenkinti savo poreikių, nes vien savo pastangomis negalime įveikti savo ribotumo. Nebijokime šitai pripažinti, nes pats Dievas Jėzuje nuolankiai pasilenkė (plg. Fil 2, 8) ir

toliau pasilenkia prie mūsų ir mūsų vargingumo, kad mums padėtų ir dovanotų gėrybių, kurių patys negebame įgyti.

Indijoje vykiančio iškilmingo šventimo proga su džiaugsmu ir pasigėrėjimu norėčiau priminti šventosios Motinos Teresės iš Kalkutos figūrą – ji yra Dievo meilės pavyzdys, ji padarė regimą Dievo meilę vargšams ir ligoniams. Kaip pabrėžia jos kanonizacijos metu, Motina Teresė „visu savo gyvenimu buvo dosni dieviškojo Gailestingumo skleidėja, pasirengusi tarnauti visiems, priimdama ir gindama žmogiškąją gyvybę, negimusiuosius, apleistuosius ir atmetuosius. <...> Ji pasilenkdavo prie išsekusiųjų, paliktų mirti šalikelėse, išvelgdama juose Dievo duotą orumą; jos balsą girdėdavo šio pasaulio galingieji, kad pripažintų savo kaltę už nusikaltimus <...> dėl jų pačių sukurto skurdo. Gailestingumas jai buvo „druska“, teikianti skonį kiekvienam jos darbui, taip pat „šviesa“, nušviečianti tamsybes tų, kurie jau nebeturėjo ašarų apverkti savo skurdo ir kančios. Jos misija miestų pakraščiuose ir gyvenimo periferijose mūsų dienomis išlieka Dievo artumo vargingiausiems iš vargšų iškalbingu liudijimu“ (2016 m. rugsėjo 4 d. homilija).

Šventoji Motina Teresė padeda mums suprasti, kad vienintelis mūsų veiklos kriterijus turi būti dovanojama meilė kiekvienam žmogui, nepaisant kalbos, kultūros, etninių ar religinių skirtumų. Jos pavyzdys ir toliau veda mus, atverdamas džiaugsmo bei vilties horizontus žmonėms, kuriems reikia supratimo ir švelnios meilės, ypač kenčiantiesiems.

Žmogiškasis didžiadvasiškumas įkvepia veiklai daugybę savanorių, kurie yra tokie svarbūs socialiniame slaugos sektoriuje ir iškalbingai gyvena Gerojo Samariečio dvasingumu. Dėkoju ir reiškiu padėtinimą visoms savanorių draugijoms, besirūpinančioms ligonių transportu bei pagalbos teikimu, organizuojančioms kraujo, audinių bei organų donorystę. Ypatinga sritis, kurioje jūsų buvimas išreiškia Bažnyčios dėmesį, yra ligonių teisių gynimas, ypač kenčiančių dėl specialios pagalbos reikalaujančių patologijų; taip pat nedera pamiršti sąmoningumo žadavimo ir prevencijos. Jūsų savanoriška tarnystė medicinos įstaigose ir namie, apimanti tiek medicininę priežiūrą, tiek dvasinę paramą, yra didžiulės svarbos. Ja naudojasi daugybė sergančių, vienišų, senelių, turinčių psichikos ar judėjimo negalių. Raginu jus ir toliau būti Bažnyčios buvimo sekuliarizuotame pasaulyje ženklų. Savanoris yra nesavanaudiškas bičiulis, su kuriuo galima pasidalyti asmeninėmis mintimis ir jausmais; išklaudydamas savanoris sukuria sąlygas ligoniui nelikti tik pasyviu slaugos priėmėju, bet ir tapti aktyviu dalyviu bei veikėju abipusiam santykių, galinčiame atgaivinti viltį ir geriau nuteikti tolesniam gydymui. Savanorystė perteikia vertybes, elgseną ir gyvenimo stilių, kylančius iš troškimo didžiadvasiškai dovanoti. Taip slauga tampa žmogiškesnė.

Didžiadvasiškumo nuostata turėtų ypač įkvėpti katalikų sveikatos apsaugos institucijas, nes joms būdinga evangelinė logika, ir labiau išsivysčiusiuose, ir vargingesniuose pasaulio regionuose. Katalikų įstaigos pašauktos rodyti dovanojimo, didžiadvasiškumo ir solidarumo prasmę kaip atsaką tokiai mąstysenai, kuria siekiama naudoti bet kokia kaina, kai duodama dėl to, kad būtų gaunama, kai išnaudojama neatsižvelgiant į žmones.

Raginu visus įvairiais lygmenimis plėtoti didžiadvasiškumo ir dovanos kultūrą, kuri yra būtina siekiant įveikti pelno ir išmetimo kultūrą. Katalikų sveikatos apsaugos institucijos neturi pakliūti į verslinišką mąstymą žabangus, jos privalo rūpinimasi žmogumi iškelti aukščiau už pelną. Žinome, kad sveikata yra susijusi su santykiais, priklausoma nuo sąveikos su kitais ir reikalaujanti pasitikėjimo, draugystės bei solidarumo. Tai gėris, kurio „pilnatvė“ galima džiaugtis tik tuomet, kai juo dalijamasi. Didžiadvasiško dovanojimo džiaugsmas yra krikščionio sveikatos rodiklis.

Pavedu jus visus Marijai, Ligonų Sveikatai, *Salus Infirmorum*. Tepadedą ji mums dalytis dovanomis, kurias gavome dialogo ir tarpusavio priėmimo dvasioje, kad gyventume kaip broliai ir seserys, būdami atidūs vieni kitų poreikiams, gebėtume duoti iš dosnios širdies ir mokytumės nesavanaudiškos tarnystės kitiems džiaugsmo. Su meile laiduoju jums savo artumą maldoje ir iš širdies visiems teikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Iš Vatikano 2018 m. lapkričio 25 d.

Per mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, Visatos Valdovo, iškilnę